

Vergaderjaar 2021–2022

24 170

Gehandicaptenbeleid

31 293

Primair Onderwijs

Nr. 247

**BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN VOLKSGEZONDHEID,
WELZIJN EN SPORT**

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 24 september 2021

Op 29 juni 2021 heeft de vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport een petitie in ontvangst genomen van stichting het Gehandicapte Kind (hierna: HGK). Op 22 juli 2021 heeft de commissie de Minister voor Medische Zorg en Sport verzocht een reactie op deze petitie te geven. Met deze brief geef ik graag gevolg aan dit verzoek. Ik verstuur u deze reactie mede namens de Minister voor Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media, die verantwoordelijk is voor de thema's die op het terrein van onderwijs in de petitie aan de orde komen.

Hoofdpunten van deze brief

In deze brief:

- Onderschrijf ik de centrale ambitie uit de petitie: toewerken naar een inclusieve samenleving zonder drempels. Ik bezie dit in relatie tot de inspanningen van het kabinet om het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap (hierna: VN-verdrag handicap) te implementeren.
- Informeer ik u naar aanleiding van de petitie over het INC. festival, dat volledig in het teken stond van inclusie en een podium gaf aan de dromen, ideeën en verhalen van jongeren. Op 8, 9 en 10 juni 2021 organiseerde het Ministerie van VWS dit festival met diverse maatschappelijke partners (waaronder HGK). Doel van het INC. festival was om terug te kijken op vijf jaar VN-verdrag en samen met jongeren actiepunten te formuleren voor de aankomende vijf jaar.¹
- Geef ik een specifieke reactie op de drie onderwerpen uit de petitie: het bevorderen van inclusieve scholen, het bevorderen van inclusieve speelplaatsen en het benutten van de ervaringsdeskundigheid van kinderen en jongeren met een handicap.

¹ <https://incfestival.nl/>

Toewerken naar een inclusieve samenleving

Om te beginnen geef ik graag aan dat ik de centrale ambitie uit de petitie om toe te werken naar een inclusieve samenleving onderschrijf. In de petitie wordt die ambitie als volgt verwoord: «als kinderen met en zonder handicap samen kunnen leren en spelen, leggen we een fundament voor een inclusieve samenleving.»

Het is vijf jaar geleden dat Nederland het VN-verdrag handicap heeft geratificeerd. Het kabinet heeft in de afgelopen jaren met het programma *Onbeperkt meedoen!* actief aan de diverse thema's uit dit VN-verdrag gewerkt, vanuit de ambitie om toe te werken naar een samenleving die steeds inclusiever wordt. Ook rond de thema's leren en spelen zijn er initiatieven ondernomen (zie specifieke reactie verderop in deze brief). In de voortgangsrapportage van het programma over het jaar 2020 kwam het beeld naar voren dat de landelijke beweging naar meer en blijvende toegankelijkheid en inclusie op diverse gebieden groeit.² Voor het einde van 2021 ontvangt u een laatste rapportage over het programma *Onbeperkt meedoen!* in zijn huidige vorm. In deze rapportage blik ik terug op de aanpak en bereikte resultaten in de periode 2018–2021. Ik realiseer me hierbij goed dat lang niet alle drempels, die mensen met een beperking in het dagelijks leven ervaren en die inclusie kunnen belemmeren, zijn weggenomen. Daarom blijft de komende jaren vervolginzet nodig. In de rapportage geef ik ook een doorkijk naar de mogelijke aanpak vanaf 2022, voor zover dat op dat moment past bij de (demissionaire) status van het kabinet.

Naar aanleiding van de petitie wil ik u ook informeren over het driedaagse INC. festival. Op 8 juni 2021 sprak de Minister voor Medische Zorg en Sport bij de aftrap van het festival met een aantal jongeren over toegankelijkheid en meedoen in de maatschappij. Het INC. festival bracht jonge mensen bij elkaar en gaf verhalen en voorbeelden een podium. Tijdens het INC. festival onderschreven veel partijen nadrukkelijk dat een inclusieve samenleving begint bij kinderen en jongeren. Er werden mooie voorbeelden gedeeld over bijvoorbeeld samen naar school gaan en een buddy-traject waarin jongeren met en zonder beperking elkaar ontmoeten. Het INC. festival geeft daarmee inspiratie voor de verdere implementatie van het VN-verdrag handicap. Een terugblik op het festival vindt u via de volgende link: <https://incfestival.nl>.

Inclusieve scholen en speelplaatsen, inzet van ervaringsdeskundigheid

De petitie van HGK vraagt in het bijzonder aandacht voor inclusieve scholen, inclusieve speelplaatsen en het benutten van de ervaringsdeskundigheid van kinderen en jongeren met een handicap. Hieronder ga ik op de specifieke onderwerpen in.

Naar meer inclusieve scholen

In de petitie roept HGK op om steun en ruimte te geven aan initiatieven zoals de «Samen naar School klassen», als een voorbeeld voor meer inclusief onderwijs. Van belang voor dit onderwerp is dat de Minister voor Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media (BVOM) heeft toegezegd te gaan werken aan een routekaart naar inclusiever onderwijs, met als doel dat leerlingen met en zonder ondersteuningsbehoeften vaker samen dichtbij huis naar dezelfde school kunnen.³ Dit schooljaar (2021/2022) zal deze routekaart in samenwerking met alle betrokkenen uitgewerkt worden.

² Kamerstuk 24 170, nr. 237.

³ Kamerstuk 31 497, nr. 371.

Het Ministerie van OCW en HGK zijn intensief met elkaar in overleg over de Samen naar School klassen en er wordt op verschillende vlakken met elkaar samengewerkt. Er wordt onder meer gewerkt aan een handreiking voor het primair onderwijs, waarin helder wordt weergegeven op welke wijze de Samen naar School klassen binnen de huidige wet- en regelgeving in het primair onderwijs vormgegeven kunnen worden. Dit schooljaar (2021/2022) gaat er ook een onderwijsarrangeur aan de slag om de klassen die dit willen te ondersteunen bij de transitie van de Samen naar Schoolklassen die volledig vanuit de zorg worden bekostigd naar klassen die binnen de huidige onderwijswet- en regelgeving (en bekostiging) passen. Bovendien neemt één Samen naar School klas ook deel aan de zogenoemde proeftuinen onderwijszorgarrangementen om te onderzoeken hoe de samenwerking tussen onderwijs en zorg voor deze initiatieven nog verder verbeterd kan worden. Er wordt verder onderzocht of er een experimenteerregeling voor Samen naar School klassen in het voortgezet onderwijs opgezet kan worden, om ook deze initiatieven de ruimte te bieden binnen het onderwijsstelsel en te onderzoeken wat de effecten hiervan zijn.

De beweging naar inclusiever onderwijs zien we in die sector al op veel plekken ontstaan. Op het gebied van inclusief onderwijs bestaat er al enige jaren een experimenteerregeling gericht op de samenwerking tussen het regulier en speciaal onderwijs, om de scholen die al klaar zijn voor inclusiever onderwijs hierbij te ondersteunen. Deze scholen doen ervaring op met inclusiever onderwijs en dit biedt onder meer informatie over belemmeringen in wet- en regelgeving die kunnen worden weggenomen. Recent is er op zeventien nieuwe samenwerkingsplannen tussen scholen toestemming gegeven om deel te nemen aan deze experimenteerregeling.

De Minister voor BVOM zal uw Kamer voor het einde van 2021 in het licht van deze ontwikkelingen nader informeren over de samenwerking met de Samen naar School klassen.

Naar meer inclusieve speelplaatsen

In de petitie roept HGK op om via een SamenSpeelFonds te investeren in het realiseren van samenspeelplekken en het SamenSpeelNetwerk voort te zetten. Met HGK vind ik het belangrijk dat alle kinderen, met of zonder beperking, samen in de buurt kunnen spelen. Daarom heeft mijn ministerie op 3 december 2019 samen met 14 partijen (waaronder HGK) het Samenspeelakkoord getekend.⁴ Gezamenlijk zetten deze partijen zich in voor een inclusieve speelcultuur, meer kennis over inclusief spelen en meer samenspeelplekken. Binnen deze samenwerking ondersteun en financier ik ook het SamenSpeelNetwerk, een online platform en community voor inclusief spelen.⁵In dit netwerk is kennis en kunde over samen spelen en toegankelijke speelplaatsen beschikbaar voor alle partijen die daarmee aan de slag willen.

Er ligt een voorstel van HGK om een bijdrage te leveren aan het Samenspeelfonds, om meer plekken te realiseren om samen te spelen. Daarbij vraagt HGK een deelname van het Ministerie van VWS. Het beslissen over en het aanleggen van speelplekken is in de eerste plaats een verantwoordelijkheid van gemeenten, ook in financiële zin. Samen met de VNG en andere partners uit het SamenSpeelNetwerk stel ik wel informatie en expertise ter beschikking om gemeenten én bedrijven te ondersteunen die werk willen maken van samen spelen. Zoals de inspiratiebundel «Aan de

⁴ Kamerstuk 24 170, nr. 202

⁵ <https://samenspeelnetwerk.nl/>

slag met samen spelen» die de VNG met een subsidie van het Ministerie van VWS heeft gemaakt en specifiek gericht is op gemeenten die hiermee aan de slag willen gaan.⁶

Gebruik maken van ervaringsdeskundigheid van kinderen en jongeren met een handicap

In de petitie roept HGK op om gebruik te maken van de ervaringsdeskundigheid van kinderen en jongeren met een handicap. Dit is een oproep die ik onderschrijf. Zo wordt de routekaart naar inclusiever onderwijs in samenwerking met alle partijen in het onderwijs, waaronder jongeren, opgesteld. Een mooi voorbeeld van het benutten van ervaringen van jongeren is het feit dat komend schooljaar LBVSO, de door leerlingen zelf opgerichte organisatie die leerlingen in het voortgezet speciaal onderwijs vertegenwoordigt, subsidie zal ontvangen om zich verder te professionaliseren.⁷ Rond inclusieve speelplaatsen wordt in de inspiratiebundel «Aan de slag met samen spelen» het belang benadrukt van de inzet van ervaringsdeskundigheid bij het ontwikkelen van inclusieve speelplekken. Verder wordt aan alle partijen die zich aansluiten bij het Samenspeelnetwerk gevraagd hoe zij kinderen bij het maken van hun plannen betrekken, als voorwaarde voor hun «Samenspeelbelofte.»

Verder is er ook binnen de Jeugdwet aandacht voor de stem van de jongere en de inzet van ervaringsdeskundigheid. Zo werkt het Ministerie van VWS bijvoorbeeld in diverse projecten samen met JongPit, een organisatie van en voor jongeren met een chronische aandoening en beperking. Zij zetten ervaringsdeskundigen in om jongeren te ondersteunen maar ook om invloed uit te oefenen bij de professionals, bij de overheid, in de politiek en bij maatschappelijke organisaties. Eén van de thema's waar JongPit zich voor inzet is vrijetijdsbesteding en de toegankelijkheid van voorzieningen zoals een bioscoop of concertzaal maar ook van voorzieningen in de openbare ruimte zoals het strand.

Met de reactie op de petitie «Het gehandicapte kind» die ik deze brief uiteengezet heb, hoop ik invulling te hebben gegeven aan uw verzoek.

De Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
P. Blokhuis

⁶ <https://vng.nl/publicaties/inspiratiebundel-aan-de-slag-met-samen-spelen>

⁷ Kamerbrief «Verzamelbrief moties en toezeggingen»: Kamerstukken 35 570 VIII en 25 295, nr. 276